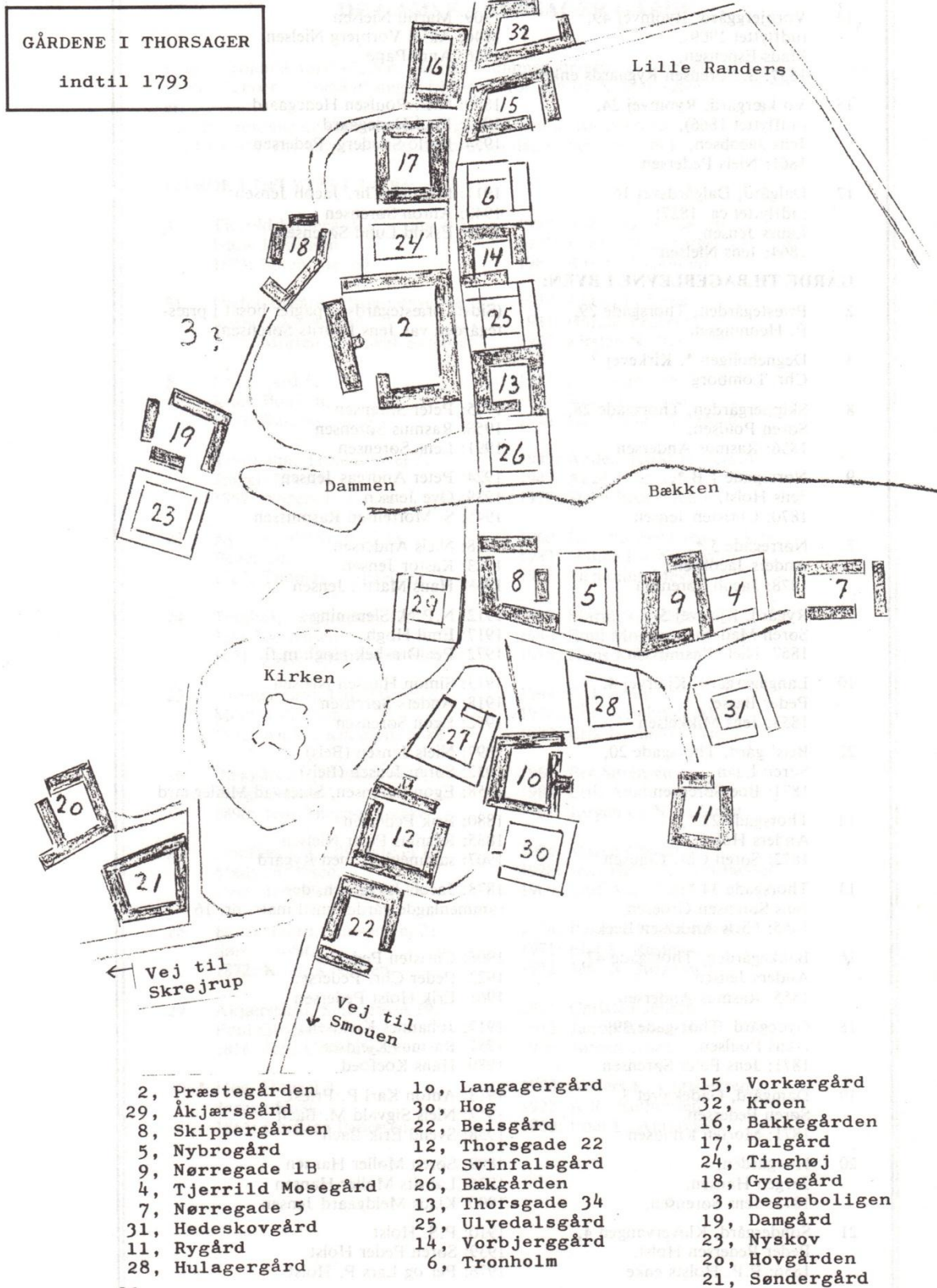

BILLEDER FRA DET GAMLE THORSAGER: GÅRDENE

Thorsagers gårde blev udskiftet i 1793. De med sort markerede gårde blev liggende i byen, øvrige blev udflyttet.

Udflyttergårdene fra Thorsager er på dette kort markeret med en ring omkring. De tre gårde udflyttet efter 1793 er Vorbjerggård, Vorkærgård og Dalgård.

Der kan læses om gårdene i Thorsager i "Folk og Liv på Røndeegnen", bind 10, 1991. Her har Marinus Sørensen skrevet om "De gamle Thorsager-gårde". Kortene her er fra denne artikel. Det nævnes som regel, at Thorsager bestod af 28 gårde, hvilket er en usædvanlig stor landsby. Det er derfor en nærliggende tanke, at Thorsager præstegård var kongsgård, før Kaløborgen blev bygget i 1313. Det ville også forklare, at den imponerende rundkirke kan opføres i år 1200. Den kongen nærtstående Hvideslægt var i hvert fald involveret, i form af Århusbispens Peter Vognsen. Og så bestod Thorsager endda af hele 31 gårde, hvis vi regner præstegården, degneboligen og kroen med! Præstegården var endda en del større end de andre gårde, men den og degneboligen var "beneficeret" gods, der stod uden for det normale landsbyfællesskab.

Hos præstegårdsforpagteren ca. 1910. Den ene af de to små børn er den senere borgmester Erik Holst Pedersen og hans søster Else. Det er hans far præstegårdsforpagter Chr. Pedersen til venstre, og hustru Anna til højre. I baggrunden gartner Hansen og en ukendt pige.

Jagtkammerater på Skippergårdens trappe. Jagten spillede en stor rolle for mange. Det er den unge Peter Pedersen-Nyskov til venstre, derefter Niels Esbensen og Peter Sørensen, Skippergården Jægeren til højre ukendt. Billede lånt af Ellen Sørensen.

Damgården først i 1900-tallet. Damgården ejedes fra 1917 af Niels Sigvald M. Bach, fra 1958 af Minna og Svend Erik Bach. I "Folk og Liv på Rønneegnen" bind 11 fra 1993 fortæller Svend Erik Bach i artiklen "Thorsager-erindringer", at da hans far købte gården i 1917 var den på 17 tønder land, og det var nok til at hold en voksen karl, en voksen pige og en horddreng. Byens fælles tyr, "Foreningstyren", stod på Damgården. Nærheden til dammen prægede børn og folk i gårdene i bymidten, om vinteren skøjtede man der, og om sommeren sejlede man på hjemmelavede tømmerflåder. Gårdenes ajlebeholdere blev kørt i dammen for at undgå at blive "stavrasset" (tør og dermed utæt), og køerne drak vand af dammen før de førtes hjem til malkning.

Skrædder Poul Bachs hus, der lå Thorsgade 46, hvor Andelskassen senere byggede nyt og købmanden fik parkeringsplads. Efter Poul Bach overtog sønnen Karl Bach, der var postbud. Poul Bach var skrædder, men havde også både landbrug og maltgøreri. Poul Bach var Svend Erik Bachs bedstefar og Karl Bach hans farbror.

Præstegården med omgivelser 1947.

Chr. Jacobsens gård lå lige over for præstegården. Billede fra omkring år 1900. Forsamlingshus og præstegård til venstre.

Folkeholdet på Nyskov omkring år 1915. Det er ejeren, folketingsmedlem Niels Pedersen-Nyskov nr. 2 fra venstre. Hustruen Marie er nr. 4 fra venstre, sønnen Peter Pedersen-Nyskov, der overtog gården efter forældrene og som også var folketingsmedlem i en periode (for Ebeltoftkredsen 1947-50), er nr. 9 fra venstre.

Førstelærer Niels Sørensen, der var lærer i Thorsager sidst i 1800-tallet. Han forstod ikke den nye tid, som Niels Pedersen-Nyskov stod som eksponent for. Det lykkedes Niels Pedersen-Nyskov at få ansat en andenlærer, der kunne give Niels Sørensen kamp til stregen, nemlig den unge Thøger Jensen, der senere blev førstelærer i Følle og grundlagde Adresseavisen. Fire markante skikkelser kom derved til at stå over for hinanden: provst C. C. Hansen og førstelærer Niels Sørensen, der repræsenterede det gamle samfund, populært sagt "Gud, konge og fædreland", mens gdr. Niels Pedersen-Nyskov og Thøger Jensen repræsenterede den nye tid, der bekæmpede Estrups diktatur og dannede foreninger til værn af den frie grundlov og demokratiet.

Pedersen-Nyskov, Niels, 1850-1922, Gaard-ejer, Statsrevisor. Folketingsmand for Randers Amts 5 Valgkreds (Grenaa) 9. April 1895 - 22. April 1918, for Randers Amt 22. April 1918 - 21. April 1920 og for Randers Amtskreds 26. April 1920 - 29. Marts 1922.
— Venstre.

Født 8. April 1850 paa Damgaard ved Grenaa, Søn af Gaard-ejer Peder Larsen, besøgte Ryslinge, Askov og Skovgaard Højsko-ler, blev Ejer af Gaar-den Nyskov i Thors-ager Sogn Nord for Kalø Vig 1870-1917,

Sognefoged 1877-80, Regnskabsfører og Kas-serer for Thorsager Andelsmejeri 1888-95 og Landvæsenskommissær fra 1898.

Pedersen-Nyskov var Medlem af Amtsraa-det 1877-1901, Sogneraadsformand 1883-88, Næstformand i Ebeltoftkredsens Grundlov-værneforening 1878, Formand for Kaløvig Landboforening og for Randers Amts Skyt-teforening 1892-95, i Kommissionen om Jord-lodder til Landarbejdere i Randers Amt 1901-11, i Ebeltoftkredsens demokratiske For-ening 1885 og for Dansk Spireselskabs Be-styrelse. Han var Medlem af Bestyrelsen for Randers Amts Plejehjemsforening fra 1897 og Medstifter af »Randers Venstreblad« 1897.

Han stillede sig først i Ebeltoft-Kredsen til Folketingsvalg 1881, men trak sig tilbage in-den Valghandlingen, derpaa 1887 uden større Held sammesteds og 1892 i Mariager, hvor-efter han valgtes 1895 i Grenaa-Kredsen, som genvalgte ham til hans Død. Han var Medlem af Finansudvalget 1901-13, de sidste tre Aar dets Formand, hvorefter han valgtes til Formand for Folketinget, der genvalgte ham til hans Død. Desuden var han Statsre-visor 1914-18 og fra 1919, Medlem af Skatte-kommissionen 1900-03, af Finanslovkommis-sionen 1910, af Landbokommissionen 1911, af Universitetskommissionen 1912 og For-mand for Kommissionen angaaende Udførsel af Flæsk m. v.

Han døde 29. Marts 1922 i Skjødstrup.

Niels Pedersen-Nyskovs imponerende liste over tillidshverv. Til højre mindestenen over Pedersen-Nyskov i Anlægget i Grenaa.

Skippergårdens stuehus er fra 1886. Navnet stammer fra en Søren Skipper, der havde gården i en periode i 1800-tallet. Adressen er Thorsgade 28. På billedet ses gårdens beboer i dag, Ellen Sørensen, fotograferet i indgangen til stuehuset. Hun er datter af gårdens indehaver til 1967, Peter Sørensen. Peter Sørensen overtog gården efter sin far Rasmus Sørensen i 1915.

Peter Sørensen overdrog gården til sin søn (Ellens bror) Rasmus i 1958. Han lod den gamle stråttækte stald nedrive i 1963 og byggede en ny, langs Nørregade, der var så snedigt indrettet, at man kunne køre direkte op på loftet med traktor.

1967 døde Peter Sørensen. Enken Agnes og Rasmus og søsteren Ellen blev boende på gården. Her døde moderen i 1974.

Rasmus blev gift med Inge i 1972, og de nygifte byggede et nyt hus ved siden af gården omme i Nørregade, med adressen Nørregade 1 A. Rasmus døde 1990, og Inge bor nu alene i huset, mens Ellen som nævnt stadigvæk bor i gårdens stuehus. Her havde hun i årene 1977-89 brevsamlingssted, i almindelig tale "posthus". Dette flyttede 1989 til Brugsen. Efter Rasmus's død overtog datteren Lene gården.

Såvel sportspladsen ude ad Kløvervangen som den skov, børnehaven "Lille Arnold" ligger i, er udstykket fra Skippergården. Gården har endnu jord både ude ad Kløvervangen samt eng ude ad Sandballevej og i Medkjær.